

Abstrakt práce

Vřesoviště představují významný prvek evropské krajiny. Jedná se o sekundární vegetaci lesních stanovišť, která ve většině případů vznikla v reakci na dlouhodobé využívání těchto biotopů člověkem. V našich podmínkách se vřesoviště vyskytují poměrně vzácně a obvykle na ploškách malého rozsahu. Na dopadových plochách bývalého Vojenského prostoru Brdy a dnešní CHKO, se vlivem odlesnění s následným dlouholetým působením požárů a mechanického narušování půdy během vojenských cvičení vyvinula vřesoviště unikátního rozsahu. Po ukončení vojenského výcviku však bez zavedení vhodných managementových postupů hrozí postupný zánik těchto stanovišť, vlivem zarůstání náletovými dřevinami, hromaděním opadu bránícímu generativní obnově vřesu a odumíráním přestárých keřů vřesu. Tato práce se zabývá vlivem požáru na vegetaci těchto stanovišť s důrazem na vitalitu a konkurenceschopnost jejich dominanty, vřesu obecného. Terénní část obnášela sledování druhového složení vegetace včetně mechorostů a lišejníků, zvláště na úrovni dlouhodobého vývoje v řádu desetiletí (do 80 let) a na úrovni sledování trvalých ploch na recentních spáleništích. Komplementární laboratorní část této práce je zaměřena na schopnost klíčení semen vřesu na různých typech substrátů a v reakci na přítomnost přímých produktů hoření. Součástí je také porovnání této schopnosti mezi semeny vřesu z Brd a norské Lygry. Z výsledků vyplývá, že požár představuje důležitou součást tohoto biotopu, a že bez přítomnosti ekosystémových disturbancí dochází k postupné degradaci a ústupu vřesovištní vegetace. Experimentální část prokázala významnou stimulaci semen z dopadových ploch studeným kouřem a jejich vysokou odolnost vůči zvýšeným teplotám požáru. Na základě těchto výsledků je diskutována možnost řízeného vypalování vřesovišť v CHKO Brdy.